

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w Sądzie Rejonowym w Chemie w dniu 16 stycznia 2018 roku powódka K. S. reprezentowana przez fachowego pełnomocnika wystąpiła o zasądzenie od pozwanych: T. S. i M. M. na rzecz powódki od każdego z pozwanych kwot po 420 (czterysta dwadzieścia) zł miesięcznie łącznie 840 (osiemset czterdzieści) zł tytułem alimentów, płatnych z góry do dnia 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat począwszy od 1 grudnia 2017 roku, w pkt. 2 pozwu wniosła o zabezpieczenie roszczenia na czas trwania procesu poprzez zobowiązanie pozwanych do łożenia tytułem alimentów na rzecz powódki K. S. kwot po 400 (czterysta) zł miesięcznie od każdego z pozwanych płatnych z góry do dnia 10-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat do rąk powódki począwszy od 10 stycznia 2018 roku, ponadto wniosła o zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa prawnego.

W uzasadnieniu pozwu powódka reprezentowana przez pełnomocnika podał, że K. S. jest matką pozwanych T. S. i M. M.. Poza pozwanymi powódka ma jeszcze troje dzieci B. P. (1), T. M. i M. S. (1). Mąż powódki W. S. zmarł 15 marca 2016 roku. Powódka utrzymuje się z emerytury w wysokości 1.689,21 zł miesięcznie. Poza emeryturą powódka nie otrzymuje żadnych innych świadczeń. Miesięczne koszty utrzymania powódki znacznie przekraczają jej dochody. Z tego też względu pokrycie pozostałych kosztów utrzymania powódki spoczywają na jej pozostałej trójce dzieci: B. P. (1), T. M. i M. S. (1). Pozwani uchylają się od jakichkolwiek świadczeń alimentacyjnych na rzecz powódki. Z powodu złego stanu zdrowia i podeszłego wieku powódka nie jest w stanie podjąć żadnej pracy zarobkowej. Stan zdrowia powódki wymaga stałej pomocy osób trzecich, a także zabiegów rehabilitacyjnych co najmniej trzy razy w tygodniu. Miesięczny koszt tych zabiegów to kwota 450 zł. Powódka mieszka sama i musi ponosić koszty związane z utrzymaniem domu (woda, energia elektryczna, wywóz nieczystości, węgiel). Całkowite koszty utrzymania powódki wynoszą 3.782 zł miesięcznie, przy czym koszty te mieszczą się całkowicie w zakresie jej usprawiedliwionych potrzeb. Na koszty te składają się: opiekunki – 1800 zł miesięcznie, pampersy 240 zł miesięcznie, leki i kosmetyki do pielęgnacji skóry 90 zł, wyżywienie i artykuły chemiczne – 500 zł, energia elektryczna -170 zł, woda 75 zł miesięcznie, gaz (średnia z roku) 160 zł, wywóz śmieci – 17 zł, rehabilitacja 450 zł miesięcznie, węgiel – 255 zł miesięcznie w skali roku 3060 zł.

Wskazano, że biorąc pod uwagę wysokość emerytury otrzymywanej przez powódką do jej całkowitego utrzymania brakuje kwoty 2100 zł miesięcznie. Z informacji uzyskanej od córki powódki B. P. (1) pozwani są w stanie partycypować w kosztach utrzymania powódki w wysokości 420 zł, która leży w ich możliwościach finansowych i majątkowych. Pozwani są samodzielni finansowo, a ich sytuacja majątkowa jest dobra.

B. P. (1) na podstawie udzielonego jej pełnomocnictwa materialnego podejmowała próby polubownego rozstrzygnięcia tej kwestii. Pozwana M. M. odmówiła dobrowolnego partycypowania w kosztach utrzymania powódki, natomiast pozwany T. S. ignorował wezwania.

W uzasadnieniu wskazano jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia art. 128 k.r.o. W końcowych akapitach uzasadnienia pozwu uzasadniono wniosek w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia (pozew k. 3-6).

Postanowieniem z dnia 1 lutego 2018 roku Sąd Rejonowy w Chełmie po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa K. S. przeciwko T. S. i M. M. o alimenty w przedmiocie rozpoznania wniosku powódki o zabezpieczenie roszczenia postanowił wniosek oddalić (postanowienie k. 31-32).

Na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2018 roku powódka reprezentowana przez pełnomocników poparła powództwo, natomiast pozwani: T. S. i M. M. nie uznali powództwa i wnieśli o jego oddalenie. Jednocześnie pozwana M. M. złożyła odpowiedź na wniosek wraz z wioskami dowodowymi (odpowiedź na pozew wraz załącznikami k. 56-82v).

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana M. M. podała, że sytuacja pozwanej uległa zmianie. Z uwagi na sytuację finansową rodziny i zwiększone potrzeby jej syna podjęła ona działania w celu uruchomienia działalności gospodarczej

w zakresie biura rachunkowego. Podjęcie działalności związane było z rezygnacją z zasiłku pielęgnacyjnego, który pobierała na swojego syna B. M.. Zabudowana nieruchomość, w której mieszka ich matka należy do M. S. (1), przy czym matce służy służebność do całego domu. Pozwana zamieszkując w sąsiedztwie odwiedza matkę, sprawując nad nią opiekę i utrzymując porządek nad nieruchomością. Pozwana wskazała, że wprawdzie z treści umowy darowizny nie wynika szczególnie obowiązek osoby obdarowanej ale w świetle utrwalonego orzecznictwa i doktryny istnieje moralny obowiązek osoby obdarowanej wspierania darczyńcy (k. 57-59).

W dniu 14 maja 2018 roku do Sądu Rejonowego w Chełmie wpłynęła odpowiedź na pozew pozwanego T. S. wraz z wnioskami dowodowymi (odpowiedź na pozew k. 88-95).

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany między innymi zarzucił pozostałym siostronom B. P. (1), T. M., M. S. (1) brak właściwego zaangażowania w utrzymanie rodziców w okresie kiedy on z nimi zamieszkiwał. Wskazał na istniejący pomiędzy rodzeństwem konflikt, nieprawidłowe wzajemne relacje (odpowiedź na pozew k. 88-95).

Na rozprawie w dniu 12 lipca 2018 roku powódka reprezentowana przez pełnomocnika poparła powództwo. Pozwana M. M. oświadczyła, że jest w stanie płacić na rzecz matki kwotę 150 zł miesięcznie, jednocześnie wskazała że sprawa jest rodzinną i jest skłonna poddać się mediacji. Pozwany T. S. nie uznał powództwa w całości, jednocześnie podnosił, że gdy on prosił o pomoc to mu nikt nie pomógł (protokół k. 137-140).

W dniu 18 września 2018 roku sędzia referent podjęła próbę przesłuchania powódki K. S. w miejscu jej zamieszkania (protokół z przesłuchania w miejscu zamieszkania k. 147-148).

Na kolejnych terminach rozpraw powódka reprezentowana przez pełnomocnika poparła powództwo natomiast pozwana M. M. nie uznawała powództwa i wносиła o jego oddalenie w całości. Pozwany T. S. nie uznawał powództwa i wносиł o jego oddalenie w całości (protokoły rozpraw: k. 156-159, 178-182, 203-205, 339-340).

W oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. S. urodzona (...) jest matką pięciorga dzieci: T. S., M. M., T. M., B. P. (1) i M. S. (1). Orzeczeniem (...) do (...) z dnia 29 maja 2006 roku została zaliczona na stałe do znacznego stopnia niepełnosprawności od dnia 21 kwietnia 2006 roku. Dnia 26 czerwca 2012 roku przyjęta została do (...) z powodu wystąpienia udaru mózgowego z głębokiego stopnia niedowładem prawostronnym i afazją mieszaną. Po zastosowaniu leczenia stan ogólny jej zdrowia poprawił się ale pozostał nadal duży deficyt ruchowy prawych kończyn i zaburzenia afektywne mowy. W dniu 20 lipca 2012 roku została przewieziona do szpitala w Z. do Oddziału (...) (...) (dowody Orzeczenie (...) do (...)) k. 121-121v, karty leczenia szpitalnego k. 119-119v, 120-120v).

Po leczeniu szpitalnym K. S. powróciła do domu rodzinnego i zamieszkiwała w nim ze swoim mężem W. S.. W domu tym zamieszkiwał również ich dorosły syn T. S. okresowo od 2009 roku do 5 października 2016 roku. W czasie zamieszkiwania z rodzicami T. S. sprawował nad nimi opiekę, zazwyczaj w godzinach nocnych, ponieważ w ciągu dnia pracował w terenie zajmował się instalacją ciepłowniczą, obsługiwał Bank (...) SA, województwo (...), (...). Robił rodzicom zakupy spożywcze, przygotowywał śniadania. W tym okresie również opiekę nad rodzicami sprawowała córka M. M., która mieszkała na sąsiadującej posesji. Zatrudniała ona w ciągu dnia opiekunki, robiła również zakupy, kupowała leki, zajmowała się zakupem pampersów, środków pielęgnacyjnych, starała się o rehabilitantów dla matki. M. S. (1) mieszkała i pracowała w Norwegii. Do C. przyjeżdżała rzadko. Natomiast B. P. (2) i T. M. odwiedzały rodziców w wolnym czasie. W dniu 15 marca 2016 roku zmarł W. S.. Do 5 października 2016 roku razem z K. S. zamieszkiwał jej syn T.. W tym dniu doznał on otwartego złamania nogi i wymagał leczenia szpitalnego. Powódka pozostała w domu sama. Córka M. M. również wówczas zrezygnowała ze stałej opieki nad matką, przychodziła w soboty oraz w niedzielę, przynosiła powódce obiady i inne posiłki. Przychodziły również do powódki pozostałe córki przebywające w P.. Natomiast córka M. S. (1) przebywała w okresie letnim na urlopie. Już wówczas rodzeństwo pozostawało w konflikcie, nie potrafiło się porozumieć co do sposobu sprawowania opieki nad matką, ani co do sposobu partycypowania w kosztach jej utrzymania. W październiku 2016 roku K. S. została zabrana przez córkę T. M. do jej domu. Podczas pobytu powódki u córki T., M. S. (1) wymieniła zamki w drzwiach domu. K. S. przebywała poza domem rodzinnym do

26 maja 2017 roku. Po powrocie do domu córki T. M., B. P. (1) podjęły decyzję o zatrudnieniu opiekunek i całodobowej opiece nad powódką. Zatrudniały dwie opiekunki ich koszt z tytułu wynagrodzenia wynosił około 1800 zł miesięcznie. W tym czasie do kosztów utrzymania powódki dokładały się trzy córki, każda z nich łożyła kwoty od 300 do 500 zł miesięcznie. Największy problem stanowiły opłaty za nieruchomości, w której mieszkała K. S.. Na opłaty te składały się rachunki z tytułu zużycia energii elektrycznej około 170 zł średnio miesięcznie, gazu około 160 zł średnio miesięcznie, opału około 250 zł średnio miesięcznie, wody 75 zł, wywozu śmieci – 17 zł. Nieruchomość przy (...) została przepisana w formie darowizny przez W. S. i K. S. córce M. S. (2), wartość przedmiotu darowizny została określona na kwotę 80000 zł. Na nieruchomości zostały ustanowione na rzecz darczyńców nieodpłatne dożywotnie osobiste służebności zamieszkiwania w całym domu i użytkowania budynku gospodarczego. Od dnia zawarcia umowy obdarowana przejęła na siebie wszelkie ciężary i korzyści z nieruchomości przypadające (odpis skrócony aktu zgonu k. 10, zeznania świadka M. S. (1) k. 138v – 140, zeznania pozwanego T. S. k. 83v-84, 182-182v, 204-205, zeznania pozwanej M. M. k. 84v, 181v-182, 203v-204, zeznania świadków: U. Z. k. 179-179v, K. P. k. 179v-180, E. N. k. 180-180v, K. K. k. 180v-181, B. P. (1) k. 157-159, kserokopia aktu notarialnego k. 81-82v, rachunki związane z utrzymaniem domu przy ul. (...) k. 251- 276, 278-290- 310).

K. S. od marca 2018 roku uzyskiwała świadczenie w postaci renty rodzinnej, które wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym wynosiło 1.738,61 zł miesięcznie. Majątku nie posiadała, oszczędności swoich również nie miała. Pozostając pod całodobową opieką opiekunek ponosiła koszty ich wynagrodzenia w wysokości 1800 zł miesięcznie. Do kosztów tych dochodziły wydatki związane z zakupem pampersów. Wprawdzie część kwoty za pampersy była refundowana to jednak wkład własny w ich zakupy wynosił około 200 zł, dochodziły wydatki na środki pielęgnacyjne, kosmetyczne, chemiczne, wyżywienie oraz na leki, które wynosiły do 100 zł miesięcznie. Po powrocie K. S. od córki T. M. sprawami finansowymi powódki zajęła się córka B. P. (1), założone zostało konto na rachunek którego wpływały kwoty z tytułu świadczenia oraz wpłaty dokonywane przez córki T. M., B. P. (1), M. S. (1). Wpłaty dokonywane były w różnych wysokościach zazwyczaj w kwotach po 300 zł. Zdarzało się sporadycznie , że córka M. S. (1) dokonywała wyższych wpłat nawet do 1200 zł. Przez okres trwania sprawy powódka korzystała ze wsparcia finansowego swoich trzech córek (wydruk z rachunku bankowego za okres od 1 czerwca 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku k. 185-186, faktury za leki, środki pielęgnacyjne, pieluchomajtki k.12-19, 167- 169, 311- 327, zeznania świadka J. P. k. 138-138v).

Pozwana M. M. zamieszkiwała z synem B. M. oraz z mężem J. M.. Pozwana od 12 marca 2018 roku prowadzi działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług w ramach biura rachunkowego. Od końca 2016 roku nie pracowała, była na świadczeniu rehabilitacyjnym. Od lipca 2017 roku była na świadczeniu pielęgnacyjnym, które pobierała w związku z opieką nad niepełnosprawnym synem B.. Wysokość świadczenia od 1 lipca 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku wynosiła 1.406 zł, natomiast od 1 stycznia 2018 roku wynosiła 1.477 zł. Od 12 marca 2018 roku zaprzestała pobierania zasiłku. Syn pozwanej skończył 25 lat, został zaliczony do znacznego stopnia niepełnosprawności, z rozpoznaniem autyzmu wczesnodziecięcego, ma przyznana rentę socjalną, która w 2018 roku wynosiła 735 zł. Dochody z tytułu rozpoczętej działalności wynoszą netto 1700 zł. Mąż pozwanej zarabia około 3.800 zł miesięcznie. Mieszkają w domu jednorodzinnym w związku z tym ponoszą koszty jego utrzymania. Do kosztów tych należą opłaty za zużycie wody średnio miesięcznie 100 zł, w sezonie grzewczym za opał płacą około 3000 zł, za energię elektryczną średnio miesięcznie 200 zł. Ponoszą koszty wyżywienia, zakupu odzieży, środków kosmetycznych, pielęgnacyjnych. Raz dwa razy w tygodniu jeżdżą z synem B. do L., uczęszczają z nim na basen , na siłownię, raz do roku wyjeżdżają na turnusy rehabilitacyjne, których koszt wynosi 4.000 zł. Z (...)u otrzymują częściowo dofinansowanie ale tylko na syna. W czasie pobytu matki K. S. u siostry T. M. pozwana dokładała się do kosztów utrzymania powódki w kwotach do 200 zł. M. M. poza domem innego majątku nie posiada, oszczędności również nie ma (zeznania pozwanej M. M. k. 84v, 181v-182, 203v-204, decyzja (...) w C. k. 60, dane z wypisu osoby prowadzącej działalność gospodarczą k. 61, zeznanie PIT 37 za rok 2017 k. 62- 65, oświadczenie o stanie majątkowym k. 69-72, zaświadczenie o zarobkach J. M. k. 73, wypis z księgi wieczystej k. 74-80, informacja o dochodach J. M. PIT 11 k. 67-68, dowody wpłaty na rzecz K. S. k. 150-153, obciążenia finansowe M. M. i J. M. związane z utrzymaniem domu, nieruchomości, pobytu syna w Środowiskowym Domu Pomocy Społecznej w C. k. 208- 248).

Pozwany T. S. mieszka z żoną B. S. (1), która zatrudniona jest na stanowisku nauczyciela z wynagrodzeniem miesięcznym 4100 zł Wspólnie zajmują mieszkanie własnościowe w bloku wielorodzinnym. Mieszkanie stanowi własność żony pozwanego i ona pokrywa koszty jego utrzymania. Pozwany T. S. zajmuje się zaopatrzeniem domu w żywność, ponosi koszty swojego utrzymania w zakresie zakupu odzieży, środków kosmetycznych przy czym wydatki te są w granicach 500 zł z uwagi na pomoc syna. Od 1 stycznia 2017 roku zatrudniony jest w ramach umowy o dzieło w firmie (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., umowa zawarta do dnia 31 grudnia 2017 roku z wynagrodzeniem za wykonanie dzieła w wysokości 6000 zł. W dniu 12 lipca 2013 roku zawarł także umowę o pracę na czas nieokreślony na 1/8 etatu, umowa do dnia zamknięcia przewodu sądowego nie została rozwiązana. Jego roczny dochód za rok 2017 wyniósł 9000 zł. Decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego w C. z dnia 13 listopada 2018 roku pozwany został zobowiązany do spłaty należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych PIT 36 za 2007 roku i za 2008 rok w łącznej kwocie 6.389,15 zł, którą spłaca w okresie od 10 grudnia 2018 roku do 10 listopada 2020 roku w ratach miesięcznych pomiędzy 558,71 a 525,49 zł (zeznania T. S. k. 83v-84, 182-182v, 204-205, umowa o dzieło k. 102-103, zeznanie o dochodach za rok 2017 k. 100-101v, umowa o pracę k. 110, zaświadczenie o dochodach B. S. (2) k. 105 wraz z zeznaniem PIT 37 za rok 2017 k.106-109, decyzja Naczelnika US w C. k. 331- 333).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej powołany materiał dowodowy w postaci dokumentów, zeznań świadków M. S. (1) k. 138v-140, B. P. (1) k. 157-159, K. K. k. 180v-181, E. N. k. 180-180v, K. P. k. 179v-180, U. Z. k. 179-179v oraz zeznań świadka J. P. k. 138-138v , ponadto w oparciu o zeznania pozwanych T. S. k. 83v-84, 182-182v, 204-205, pozwanej M. M. k. 84v, 181v-182, 203v-204.

Sąd dokonując analizy powołanych dowodów z dokumentów w całości dał im wiarę ponieważ zostały one wystawione przez organy do tego upoważnione, ponadto nie zawierają one sprzeczności, które podważałyby ich wiarygodność.

Sąd oceniając zeznania świadków: M. S. (1) (k. 138v-140), B. P. (1) (k. 157-159), K. K. (k. 180v-18), E. N. (k. 180-180v), K. P. (k. 179v-180), U. Z. (k. 179-179v) oraz zeznań świadka J. P. (k. 138-138v) również obdarzył je wiarą, ponieważ nie zawierają one większych uproszczeń, które rzutowałyby na ich wiarygodność, zostały złożone spontanicznie w odniesieniu do spostrzeżeń i wiedzy jaką posiadali. Odnosząc się do zarzutu podnoszonego przez stronę powodową w zakresie spożywania alkoholu przez pozwanego T. S., zarzuty te nie znalazły potwierdzenia w dowodach z zeznań świadków.

Sąd w trakcie ustalania stanu faktycznego nie powołał się na wszystkie faktury związane z leczeniem powódki i zakupem pieluchomajtek, ponieważ pokrywają się ona z tymi, które zostały już uwzględnienie w ustaleniach faktycznych.

Sąd pominął dowód z przesłuchania powódki K. S. ponieważ jej stan zdrowia uniemożliwił przeprowadzenie tego dowodu (protokół z przesłuchania).

Sąd w trakcie przewodu sądowego nie uwzględnił w części wniosków dowodowych zgłoszonych przez pozwanego T. S. w piśmie z dnia 10 maja 2018 roku z uwagi na to, że niniejsze postępowanie nie dotyczyło bezpośrednio T. M., M. S. (1), B. P. (1), nie były one stronami postępowania i nie miały obowiązku składać do akt dokumentów o które żądał pozwany.

Wniosek dowodowy z przesłuchania w charakterze świadka T. M. został oddalony z uwagi na treść oświadczenia złożonego do akt. Świadek jako osoba bliska dla powódki i pozwanych skorzystała z prawa do odmowy składania zeznań.

W trakcie przewodu pozwani podnosili nienależyte umocowanie pełnomocnika B. P. (1) wskazując, że powódka K. S. z uwagi na stan swojego zdrowia nie była w stanie udzielić takiego umocowania.

Pełnomocnictwo dla córki B. P. (1) zostało udzielone 17 października 2017 roku, w tej dacie powódka mogła całkowicie świadomość co do treści udzielonego pełnomocnictwa. Pozwani w toku przewodu sami wskazywali, że matka

wprawdzie nie mówi ale rozumie co się do niej mówi. Pod udzielonym pełnomocnictwem powódka złożyła tuszowy odcisk kciuka prawej ręki (pełnomocnictwo k. 8-9).

Co do dowodów z dokumentów złożonych przez pełnomocnika powódki na kartach od k.20 do k. 24 Sąd również je pominął, ponieważ wskazane wypłaty nie są jednoznaczne i nie wynika z nich, że wyłącznie dotyczą one wydatków powódki K. S.. Należy wskazać, że w dalszej części akt wydruk ten znowu został dołączony (k. 130-134).

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powódki K. S. zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W myśl art. 128 k.r.o. obowiązek dostarczania środków utrzymania obciąża krewnych w linii prostej. Celem obowiązku alimentacyjnego jest uzasadnione względami humanitarnymi i moralnymi zapewnienie osobom, które własnymi siłami i środkami nie są w stanie zaspokoić swoich potrzeb bytowych, niezbędnej pomocy ze strony swoich bliskich krewnych, których sytuacja umożliwia udzielenie takiej pomocy.

Roszczenie powódki znajduje podstawę w treści art. 128 k.r.o. w związku z art. 133 § 2 k.r.o., z którego treści wynika, że uprawniony do alimentacji jest tylko ten kto znajduje się w niedostatku. W niedostatku znajduje się ten kto nie może własnymi siłami zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb, o których mowa w art. 135 § 1 k.r.o. w szczególności nie ma niezbędnych ku temu środków i nie może ich uzyskać przy wykorzystaniu swoich możliwości zarobkowych. Jeżeli własnymi siłami może zaspokoić swoje potrzeby tylko częściowo, obowiązek alimentacyjny zobowiązanego ogranicza się tylko do ich niezaspokojonej części. Niedostatek stanowi usprawiedliwioną przesłankę obowiązku alimentacyjnego wtedy gdy jego przyczyną są okoliczności niezależne od woli ubiegającego się o alimenty.

Powódka jest osobą ciężko chorą, zaliczona została do znacznego stopnia niepełnosprawności. Z uwagi na wiek jak i stan zdrowia nie może podejmować zatrudnienia. Jej głównym dochodem jest świadczenie w postaci renty rodzinnej, która wraz z dodatkiem od 1 marca 2018 roku wynosiła 1738,61 zł, nie posiada majątku z którego mogłaby czerpać dodatkowe dochody. Nieruchomość na której jest posadowiony dom rodzinny została przekazana w formie darowizny najmłodszej córce M. S. (1). W związku z tym, że powódka wymaga całodobowej opieki zatrudnione zostały opiekunki, których miesięczny koszt wynosi około 1800 zł. Wobec tego renta rodzinna pobierana przez powódkę w całości zostaje przeznaczona na wynagrodzenie opiekunek. K. S. brakuje środków finansowych na opłaty za zużycie energii elektrycznej, gazu, wody, na zakup opału, leków, wyżywienia, środków pielęgnacyjnych, pampersów. Sąd stwierdził, że dzieci powódki powinny partycypować w kosztach jej utrzymania, które nie mogą być przez nią zaspokojone przy czym wysokość ich udziału powinna być uzależniona od ich możliwości zarobkowych i majątkowych. Kwestią bezsporną jest, że w dniu 27 kwietnia 2005 roku W. S. i K. S. przekazali w formie darowizny na rzecz córki M. S. (1) nieruchomość położoną w C. przy ul. (...) składającą się z budynku mieszkalnego, gospodarczego, wartość przedmiotu darowizny została określona na kwotę 80000 zł. M. S. (1) na wniosek darczyńców ustanowiła na ich rzecz dożywotnie służebności osobiste mieszkania w całym budynku mieszkalnym domu oraz użytkowanie budynku gospodarczego. Obdarowana od dnia zawarcia umowy zobowiązała się ponosić wszystkie ciężary i korzyści płynące z tej nieruchomości. Pozwani podnosili w toku procesu, że według nich obdarowana powinna ponosić koszty utrzymania nieruchomości nie tylko w formie opłat za podatek od nieruchomości, ale także opłaty związane z utrzymaniem domu w należytym stanie. Powinna ponosić opłaty za ogrzewanie budynku, za energię elektryczną, za zużycie wody. Pozwani uważają, że obciążanie ich kosztami utrzymania domu w sytuacji kiedy nie są jego właścicielami jest dla nich krzywdzące. Przy czym oboje powołali się na zapis art. 897 k.c. W myśl tegoż artykułu jeżeli po wykonaniu darowizny darczyńca popadnie w niedostatek, obdarowany ma obowiązek, w granicach istniejącego jeszcze wzbogacenia, dostarczać darczyńcy środków, których mu brak do utrzymania odpowiadającego jego usprawiedliwionym potrzebom albo do wypełnienia ciężących na nim ustawowych obowiązków alimentacyjnych. Obdarowany może jednak zwolnić się od tego obowiązku zwracając darczyńcy wartość wzbogacenia. Biorąc pod uwagę okoliczności, że powódka K. S. pozostaje w niedostatku, ponieważ nie posiada środków utrzymania na swoje wyżywienie, leczenie, opłaty za użytkowanie domu Sąd stwierdził, że owszem dzieci powódki: T. S., M. M., B. P. (1), T. M. powinny partycypować w kosztach zaspokojenia jej bieżących potrzeb, natomiast obdarowana M. S. (1) powinna partycypować poprzez ponoszenie kosztów związanych

z utrzymaniem nieruchomości. Jest oczywistym, że M. S. (1) bez względu czy dom byłby zamieszkiwany, czy też nie to musiałaby ponosić koszty jego ogrzewania, koszty związane z opłatą podatku od nieruchomości, rachunków za energię elektryczną. Obdarowana pracuje za granicą, do Polski przyjeżdża raz na trzy miesiące. W tym czasie przebywa przez tydzień w domu. W okresie wakacji jej pobyt zazwyczaj wynosi miesiąc. W związku z tym użytkuje dom, korzysta z jego mediów. Świadek zeznała, że jej udział w kosztach utrzymania matki od czasu powrotu powódki na ul. (...) wynosi około 300 zł miesięcznie, pozostałych dwóch sióstr na podobnym poziomie. Jej zarobki kształtują się na poziomie 10.000 zł miesięcznie, owszem utrzymanie w Norwegii jest dosyć wysokie, jednakże w jej możliwościach finansowych i zarobkowych mieszczą się kwoty wynikające z opłat za dom.

Materiał dowodowy zebrany w sprawie wskazuje, że do czasu zamieszkiwania w domu T. S. M. S. (1) nie ponosiła żadnych kosztów związanych z nieruchomością. Należy przy tym podkreślić, że w czasie gdy pozwany zamieszkiwał z rodzicami dokonywał bieżących naprawy lub za wykonane prace płacił. W tym okresie pracował i uzyskiwał dochody, które pozwalały mu żyć na dosyć wysokim poziomie. Po 5 października 2016 roku zarobki pozwanego T. S. uległy zmniejszeniu. W związku ze złamaniem otwartym nogi musiał przejść długi proces rehabilitacji. W okresie rekonwalescencji jego możliwości zarobkowe były znacznie ograniczone. Praktycznie do czerwca 2017 ponosił koszty leczenia. Jego roczny dochód za 2017 rok wyniósł 9.000 zł. T. S. nie posiada majątku z którego mógłby czerpać dodatkowe dochody, nie posiada swojego samochodu, użytkuje samochód. W (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością zatrudniony został na umowę o dzieło. Pracuje również na umowę o pracę na 1/8 etatu, wykonuje także prace zlecone. Projektuje instalację sanitarną, nadzoruje budowy jako kierownik i jako inspektor budowy. T. S. mieszkając z żoną w mieszkaniu, które stanowi jej własności również partycypuje w kosztach utrzymania rodziny, zaopatruje dom w żywność. Pozwany również wymaga nakładów finansowych na zakup odzieży, środków kosmetycznych nawet jeżeli w tym zakresie uzyskuje wsparcie od rodziny.

Biorąc pod uwagę sytuację finansową pozwanej M. M. to należy wskazać, że od 12 marca 2018 roku prowadzi ona działalność gospodarczą w zakresie prowadzenia biura rachunkowego. Od końca 2016 roku nie pracowała, była na świadczeniu rehabilitacyjnym. Od lipca 2017 roku była na świadczeniu pielęgnacyjnym, które pobierała w związku z opieką nad niepełnosprawnym synem B.. Wysokość świadczenia od 1 lipca 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku wynosiło 1.406 zł, natomiast od 1 stycznia 2018 roku wynosiło 1.477 zł. Od 12 marca 2018 roku zaprzestała pobierania zasiłku. Syn pozwanej skończył 25 lat, jest zaliczony do znacznego stopnia niepełnosprawności, ma rozpoznany autyzm wczesnodziecięcy, ma przyznana rentę socjalną, która w 2018 roku wynosiła 735 zł. Mając na uwadze znaczny stopień niepełnosprawności B. M., brak możliwości podjęcia zatrudnienia i stosunkowo niewysoką kwotę z tytułu przyznanej renty socjalnej należy stwierdzić, że pozwana w pierwszej kolejności jest zobowiązana do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb syna. Jej dochody z tytułu rozpoczętej działalności wynoszą netto 1.700 zł. Pozostaje ona w związku małżeńskim, jej mąż zarabia około 3800 zł miesięcznie. Mieszkają w domu jednorodzinnym w związku z tym również ponoszą koszty utrzymania nieruchomości. Do kosztów tych należą opłaty za zużycie wody średnio miesięcznie 100 zł, w sezonie grzewczym za opał płacą około 3000 zł, za energię elektryczną średnio miesięcznie 200 zł. Oni również ponoszą koszty wyżywienia, zakupu odzieży, środków kosmetycznych pielęgnacyjnych. Raz dwa razy w tygodniu jeżdżą z synem B. do L., uczęszczają z nim na basen, na siłownię, raz do roku wyjeżdżają na turnusy rehabilitacyjne, których koszt wynosi 4000 zł. Z (...)u otrzymują częściowo dofinansowanie ale tylko na syna.

Sąd ustalając obowiązek alimentacyjny pozwanej M. M. na kwotę po 200 zł miesięcznie uznał, że jest ona w stanie regulować tą kwotę po zaspokojeniu swoich i rodziny usprawiedliwionych potrzeb. Pozwana M. M. nie posiada majątku z którego mogłaby czerpać dodatkowe dochody. Należy również dodać, że odwiedza powódkę bardzo często, jeżeli widzi taką potrzebę kupuje matce środki pielęgnacyjne, przynosi z domu posiłki, czasami kupuje odzież.

Sąd rozważając kwestie związane z utrzymaniem powódki stwierdził, że dzieci B. P. (1) i T. M. również mają ustawowy obowiązek łożyć na utrzymanie matki kwoty adekwatne do ich możliwości zarobkowych i majątkowych. W myśl art. 144¹ k.r.o. zobowiązany może uchylić się od wykonania obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionego, jeżeli żądanie alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. „Zasady współżycia społecznego” są pojęciem

pozostającym w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności danej sprawy i w takim ujęciu wyznaczają podstawy, granice i kierunki jej rozstrzygnięcia w wyjątkowych sytuacjach, które przepis ten ma na względzie.

Jak wynika z akt sprawy powódka K. S. wychowała swoje dzieci, każde z nich zostało wykształcone, w czasie kiedy tego wymagały pielęgnowała je w chorobie i tego samego oczekiwała od nich. Była dla nich dobrą, kochającą matką.

Treścią obowiązku alimentacyjnego jest dostarczanie uprawnionemu środków utrzymania, a zatem środków niezbędnych do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb (przede wszystkim w zakresie wyżywienia, utrzymania mieszkania, odzieży, leczenia, higieny osobistej).

Kodeks rodzinny i opiekuńczy w zasadzie nie reguluje sposobu dostarczania środków utrzymania i wychowania. W orzecznictwie podkreśla się, że dopuszczalna jest każda postać świadczeń alimentacyjnych. Mogą być to świadczenia pieniężne lub w naturze. Wybór właściwej postaci świadczenia powinien odpowiadać celowi, jakiemu służy obowiązek alimentacyjny oraz uwzględniać okoliczności konkretnego przypadku. Należy zatem wybrać tę postać, która najlepiej zabezpiecza interesy uprawnionego i nie jest szczególnie dotkliwa dla zobowiązanego.

Prawo do alimentów, jak i obowiązek alimentacyjny, ściśle związane są z osobą uprawnionego oraz zobowiązanego.

Obowiązek alimentacyjny powstaje z mocy prawa, niezależnie od woli stron. Orzeczenie sądu w sprawie o alimenty nie kreuje obowiązku alimentacyjnego, lecz jedynie "konkretyzuje" już istniejący obowiązek, wskazując zakres świadczeń i sposób ich dokonywania.

Sąd stwierdził, że powódce K. S. na jej starość należy się wsparcie i pomoc ze strony jej wszystkich dzieci. Niestety konflikt między rodzeństwem powoduje, że tracą oni z pola widzenia potrzeby swojej matki. Decyzje powinny być podejmowane wspólnie, przynajmniej konsultowane.

Sąd zasądzając alimenty od pozwanych T. S. i M. M. od dnia wyrokowania wziął pod uwagę ich zaangażowanie w opiece nad rodzicami w tym nad powódką do września 2016 roku, jak również okoliczność, że koszty powódki do wyrokowania zostały w całości pokryte przez pozostałe dzieci. Należy wskazać, że od lipca 2018 roku nie zachodziła konieczność płacenia za dodatkową rehabilitację, ponieważ powódka mogła ją mieć w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia.

W sprawie niniejszej strona powodowa dochodząc alimentów nie miała obowiązku uiszczania kosztów sądowych- art. 96 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2016 roku, poz. 623 tekst jednolity) Sąd przejął należną opłatę od pozwu na rzecz (...) na podstawie art. 102 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, w oparciu o wskazane przepisy orzeczono jak w sentencji wyroku.